

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

DRUGI ODJEL

PREDMET KRUNOSLAVA ZOVKO protiv HRVATSKE

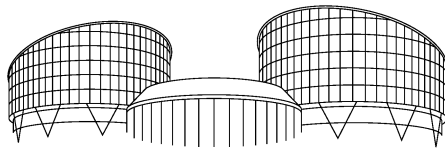
(Zahtjev br. 56935/13)

PRESUDA

STRASBOURG

23. svibnja 2017. godine

Ova će presuda postati konačna pod okolnostima utvrđenima u članku 44. stavku 2. Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

U predmetu Krunoslava Zovko protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Drugi odjel), zasjedajući u Vijeću u sastavu:

Işıl Karakaş, *predsjednica*,
Nebojša Vučinić,
Paul Lemmens,
Valeriu Griţco,
Ksenija Turković,
Stéphanie Mourou-Vikström,
Georges Ravarani, *suci*,

i Stanley Naismith, *Tajnik odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 25. travnja 2017. godine,
donosi sljedeću presudu koja je usvojena navedenog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 56935/13) protiv Republike Hrvatske koji je hrvatska državljanka, gđa Krunoslava Zovko („podnositeljica zahtjeva”) podnijela Sudu 21. kolovoza 2013. godine, na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija”).

2. Podnositeljicu zahtjeva zastupao je g. T. Valičević, odvjetnik iz Zagreba. Hrvatsku Vladu („Vlada”) zastupala je njezina zastupnica gđa Š. Stažnik.

3. Podnositeljica zahtjeva posebice je tvrdila da je upravni postupak koji se odnosi na njezino pravo na bolovanje bio nepravedan.

4. Vlada je 8. rujna 2015. godine obaviještena o prigovoru koji se odnosi na pravednost upravnog postupka, a ostatak zahtjeva odbačen je kao nedopušten temeljem pravila 54. stavka 3. Poslovnika Suda.

ČINJENICE

I. OKOLNOSTI PREDMETA

A. Pozadina predmeta

5. Podnositeljica zahtjeva rođena je 1965. godine i živi u Samoboru.

6. Ona je 20. travnja 2009. godine zadobila ozljedu u prometnoj nesreći dok se vraćala kući s posla. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu je 8. svibnja 2009. godine priznao njezinu ozljedu kao ozljedu na radu. Na temelju njezine ozljede na radu, podnositeljici zahtjeva odobreno je bolovanje između 21. travnja 2009. i 3. srpnja 2009. godine.

7. Podnositeljica zahtjeva je 26. listopada 2011. godine posjetila Centar za hitnu medicinu Kliničkog bolničkog centra Zagreb zbog bolova u vratu i leđima. Tamo je ustanovljeno da pati od teške ozljede kralježnice s deformacijom.

8. Sljedećeg je dana posjetila svojeg izabranog liječnika opće prakse koji je utvrdio da podnositeljica zahtjeva ne može raditi i odobrio joj bolovanje počevši od 27. listopada 2011. godine na temelju bolesti.

B. Upravni postupak podnositeljice zahtjeva

9. Podnositeljica zahtjeva je 3. studenoga 2011. godine podnijela prigovor na ocjenu svojeg liječnika opće prakse o razlozima za njezino bolovanje. Tvrdila je da bi joj trebalo biti odobreno pravo na bolovanje na temelju ozljede na radu koju je zadobila 20. travnja 2009. godine. Dostavila je medicinsku dokumentaciju u prilog svojoj tvrdnji.

10. Nakon podnošenja prigovora, liječnik opće prakse podnositeljice zahtjeva uputio je podnositeljicu zahtjeva na medicinsko vještačenje, priloživši njezinu medicinsku dokumentaciju uz zahtjev za vještačenje.

11. Dana 6. prosinca 2011. godine ovlaštenu doktor Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, Područnog ureda Zagreb (dalje u tekstu: „Područni ured Zagreb”), koji je specijaliziran za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju, pregledao je medicinsku dokumentaciju podnositeljice zahtjeva i izvijestio da nije pronašao nikakvu izravnu uzročnu vezu između ozljede na radu koju je podnositeljica zahtjeva zadobila 2009. godine i bolovanja koje je započelo 27. listopada 2011. godine.

12. Područni ured Zagreb prosljedio je izvješće podnositeljici zahtjeva i obavijestio je o njezinu pravu da traži dostavljanje pisane odluke o njezinu pravu na bolovanje. Podnositeljica zahtjeva iskoristila je to pravo i zatražila pisanu odluku.

13. Odlukom od 23. siječnja 2012. godine Područni ured Zagreb, pozivajući se na izvješće od 6. prosinca 2011. godine, odbio je zahtjev podnositeljice da joj se odobri bolovanje od 27. listopada 2011. godine na temelju ozljede na radu. Također je odbio njezin zahtjev za nadoknadu izgubljene zarade tijekom razdoblja bolovanja.

14. Podnositeljica zahtjeva osporila je odluke pred Direkcijom Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (dalje u tekstu: „Direkcija”) podnijevši dodatnu medicinsku dokumentaciju i tražeći da joj se odobri bolovanje na temelju ozljede na radu.

15. Postupajući po žalbi podnositeljice zahtjeva, Direkcija je zatražila od internog liječničkog povjerenstva da obavi stručno ispitivanje u vezi s tim pitanjem. Dana 16. ožujka 2012. godine liječničko povjerenstvo, sastavljeno od tri doktora medicine, pregledalo je cjelokupnu medicinsku dokumentaciju podnositeljice zahtjeva i izvijestilo je da joj se ne može odobriti bolovanje od 27. listopada 2011. na temelju ozljede na radu koju je zadobila 2009. godine.

16. Direkcija je 5. travnja 2012. godine, pozivajući se na nalaze liječničkog povjerenstva, odbila žalbu podnositeljice zahtjeva i potvrdila odluku Područnog ureda Zagreb.

17. Podnositeljica zahtjeva zatim je podnijela upravnu tužbu Upravnom sudu u Zagrebu. Osporila je nalaze stručnih medicinskih tijela Zavoda, pozvala se na svoju medicinsku dokumentaciju i navela da je ukazala na uzročnu vezu između ozljede na radu koja je zadobila 2009. godine i njezina bolovanja. Zatražila je da ju se sasluša i da se pribavi nalaz i mišljenje sudskog vještaka za medicinu o tom pitanju.

18. Direkcija je 27. lipnja 2012. godine dostavila odgovor na upravnu tužbu podnositeljice zahtjeva. Taj je odgovor proslijeđen podnositeljici zahtjeva.

19. Dana 27. kolovoza 2012. godine Upravni sud u Zagrebu održao je javnu raspravu na koju je podnositeljica zahtjeva bila uredno pozvana. Nije prisustvovala ročištu, ali ju je zastupao odvjetnik. Njezin je odvjetnik ponovio tvrdnje koje su iznesene i dokaze koji su predloženi u upravnoj tužbi. Zastupnik Direkcije je to osporio. Upravni sud u Zagrebu zatim je odbio prijedlog da se podnositeljicu zahtjeva sasluša i da se pribavi dodatni nalaz i mišljenje sudskog vještaka za medicinu o tom pitanju te je zaključio glavnu raspravu.

20. Upravni sud u Zagrebu je 31. kolovoza 2012. godine odbio tužbu podnositeljice zahtjeva kao neosnovanu. Posebice je istaknuo da su dva stručna medicinska tijela Zavoda, kao i izabrani liječnik opće prakse podnositeljice zahtjeva, nedvojbeno utvrdili da bolovanje podnositeljice zahtjeva započeto od 27. listopada 2011. godine nije bilo povezano s ozljedom na radu koju je zadobila 2009. godine. Također je naglasio da podnositeljica zahtjeva, podnescima u svojoj upravnoj tužbi, nije uspjela dovesti u sumnju nalaze stručnih medicinskih tijela i da stoga nije bilo

potrebe da ju se sasluša ili da se pribavi dodatni nalaz i mišljenje sudskog vještaka za medicinu o tom pitanju.

21. Podnositeljica zahtjeva podnijela je ustavnu tužbu, navodeći da je postupak bio nepravedan jer je bila isključena iz postupka traženja i pribavljanja nalaza i mišljenja vještaka upravnih tijela, dok ju je Upravni sud u Zagrebu odbio saslušati i dobiti neovisni nalaz i mišljenje sudskog vještaka za medicinu o tom pitanju.

22. Dana 6. veljače 2013. godine Ustavni sud Republike Hrvatske odbacio je ustavnu tužbu podnositeljice zahtjeva kao očigledno neosnovanu. Navedeno rješenje uručeno je zastupniku podnositeljice zahtjeva 22. veljače 2013. godine.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO

A. Zakon o općem upravnom postupku i Zakon o upravnim sporovima

1. Zakon o općem upravnom postupku

23. Zakon o općem upravnom postupku („Narodne novine” br. 47/2009) koji je stupio na snagu 1. siječnja 2010. u mjerodavnim dijelovima propisuje:

Članak 30.

„(1) U postupku stranci se mora omogućiti izjašnjavanje o svim činjenicama, okolnostima i pravnim pitanjima važnim za rješavanje upravne stvari.

(2) Bez prethodnog izjašnjavanja stranke postupak se može provesti samo ako se usvaja zahtjev stranke ili ako odluka u postupku nema negativan učinak na pravne interese stranke ili kad je tako propisano zakonom.”

Članak 47.

„(1) Službena osoba [mjerodavnog tijela] utvrđuje sve činjenice i okolnosti bitne za rješavanje o upravnoj stvari.”

Članak 51.

„(1) Ispitni postupak provodi se kad je to nužno radi utvrđivanja činjenica i okolnosti koje su bitne za razjašnjenje pravog stanja stvari, kad u postupku sudjeluju dvije stranke ili više njih s protivnim interesima te radi omogućivanja strankama ostvarenja i zaštite njihovih prava i pravnih interesa.”

Članak 52.

„(1) Stranka ima pravo sudjelovati u ispitnom postupku sve do donošenja odluke o upravnoj stvari, davati izjave i objašnjenja, iznositi činjenice i okolnosti koje su bitne za rješavanje upravne stvari te pobijati točnost navoda koji se ne slažu s njezinim navodima.

(2) Službena osoba dužna je omogućiti stranci izjašnjavanje o svim okolnostima i činjenicama koje su iznesene u ispitnom postupku, o prijedlozima za izvođenje dokaza [i] podnesenim dokazima, sudjelovanje u izvođenju dokaza i postavljanje pitanja drugim strankama, svjedocima i vještacima preko službene osobe, a uz dopuštenje službene osobe i neposredno, kao i upoznavanje s rezultatom izvođenja dokaza i izjašnjavanje o tim rezultatima.

(3) Stranka može davati izjave usmeno na zapisnik ili u pisanom obliku. ...”

Članak 58.

„(1) Službena osoba u postupku utvrđuje činjenično stanje svim sredstvima prikladnim za dokazivanje te u tu svrhu može pribaviti isprave, saslušati svjedoke, pribaviti nalaz i mišljenje vještaka i obaviti očevid.”

Članak 65.

„(1) Kad je za utvrđivanje ili ocjenu određene činjenice koja je bitna za rješavanje upravne stvari potrebno posebno stručno znanje kojim službena osoba ne raspolaže, dokaz se može izvesti vještačenjem.

(2) Službena osoba određuje vještačenje po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke. Za vještaka će se zaključkom odrediti osoba koja je odgovarajuće struke, a ovlaštena je za davanje mišljenja o pitanjima odgovarajuće struke ili osoba registrirana za vještačenje. ... Stranke će se uvijek prethodno saslušati [o tome kojeg] vještaka [treba imenovati].”

Članak 66.

„(2) Prije početka vještačenja vještaka treba upozoriti da je dužan predmet vještačenja brižljivo razmotriti i u svojem nalazu točno navesti što zapazi i utvrdi te svoje obrazloženo mišljenje iznijeti nepristrano i u skladu s pravilima struke, odnosno vještine.

...

(6) Ako nalaz, odnosno mišljenje vještaka nisu jasni ili potpuni, ako se nalazi i mišljenja dvaju ili više vještaka bitno razlikuju, ako mišljenje vještaka nije dovoljno obrazloženo ili se pojavi osnovana sumnja u točnost danog mišljenja, a ti se nedostaci ne mogu otkloniti ni ponovnim saslušanjem vještaka, ponovit će se [dodatno] vještačenje s drugim vještacima, a može se zatražiti i mišljenje znanstvene ili stručne ustanove.

(7) Mišljenje znanstvene ili stručne ustanove može se tražiti i onda kad se zbog složenosti slučaja ili radi potrebe obavljanja analize može opravdano pretpostaviti da će se na taj način doći do točnijeg mišljenja.”

Članak 115.

„(4) Drugostupanjsko tijelo može žalbu odbiti, [osporeno] rješenje poništiti u cijelosti ili djelomično ili ga izmijeniti.”

2. Zakon o upravnim sporovima

24. Mjerodavne odredbe Zakona o upravnim sporovima („Narodne novine” br. 20/2010) na snazi od 1. siječnja 2012. godine do 28. prosinca 2012. godine, propisivale su:

Članak 22.

„(1) Spor se pokreće tužbom.

(2) Tužbom se može zahtijevati:

1. poništavanje ili oglašavanje ništavom pojedinačne odluke,

...

(3) U slučaju propisanom stavkom 2. točkom 1. i 2. ovoga članka, tužbom se može zahtijevati da sud odluči o pravu, obvezi ili pravnom interesu stranke.”

Članak 32.

„(1) Sud tužbu sa svim priložima dostavlja na odgovor tuženiku i zainteresiranim osobama.”

Članak 33.

„(1) Sud slobodno ocjenjuje dokaze i utvrđuje činjenice.

(2) Sud uzima u obzir činjenice utvrđene u postupku donošenja osporene odluke, kojima nije vezan, i činjenice koje je sam utvrdio.

(3) Stranke mogu predlagati koje činjenice treba utvrditi te dokaze kojima se one mogu utvrditi, ali sud nije vezan tim prijedlozima.

(4) Dokazi su isprave, saslušanje stranaka, iskaz svjedoka, mišljenje i nalaz vještaka, očevid i druga dokazna sredstva.

(5) Sud izvodi dokaze prema pravilima kojima je uređeno dokazivanje u parničnom postupku.”

Članak 34.

„(1) Stranke su obvezne [putem] tužbe i odgovora na tužbu iznijeti sve činjenice na kojima temelje svoje zahtjeve, predložiti dokaze potrebne za njihovo utvrđivanje i izjasniti se o činjeničnim navodima i dokaznim prijedlozima drugih stranaka.”

Članak 39.

„(2) Predsjednik vijeća ili sudac pojedinac utvrđuje jesu li došle sve pozvane osobe, a ako nisu, provjerava jesu li uredno pozvane i jesu li opravdale svoj izostanak.

(3) Ako stranka ili drugi sudionik spora bez opravdanog razloga ne dođu na ročište, rasprava se može održati i bez njihove prisutnosti.”

Članak 55.

„(1) O tužbenom zahtjevu ... sud odlučuje presudom.

...

(3) Sud presudu donosi prema slobodnom uvjerenju te na temelju razmatranja svih pravnih i činjeničnih pitanja.

(4) Presuda se može temeljiti samo na činjenicama i dokazima o kojima je strankama dana mogućnost izjašnjavanja.”

Članak 57.

„(1) Sud će odbiti tužbeni zahtjev ako utvrdi da je neosnovan.”

Članak 58.

„(1) Ako sud utvrdi da je pojedinačna odluka javnopravnog tijela nezakonita, presudom će usvojiti tužbeni zahtjev, poništiti pobijanu odluku i sam riješiti stvar, osim kada to ne može učiniti s obzirom na prirodu stvari ili je tuženik rješavao [po slobodnoj ocjeni].”

Članak 60.

„(4) U obrazloženju [u vezi s presudom] sud izlaže zahtjeve stranaka, činjenice koje su iznijele i dokaze koje su predložile, koje je činjenice sud utvrđivao, zašto i kada ih je utvrdio, a ako ih je utvrdio dokazivanjem, koje je dokaze izvodio i kako ih je ocijenio. Sud će posebno navesti koje je odredbe materijalnog prava primijenio odlučujući u sporu i izjasniti se o prijedlozima i prigovorima stranaka o kojima nije iznio razloge tijekom spora.”

B. Ostalo mjerodavno domaće pravo*1. Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju*

25. Zakon o obveznom zdravstvenom osiguranju („Narodne novine” br. 150/2008, 94/2009, 153/2009, 71/2010, 139/2010 i 49/2011) koji je bio na snazi u mjerodavnom razdoblju propisivao je da su u slučaju zadobivanja ozljede na radu osigurane osobe imale pravo na zdravstvenu zaštitu i novčanu naknadu (članak 14.a). Pravo na novčanu naknadu podrazumijevalo je, *inter alia*, naknadu za izgublenu plaću za vrijeme privremene nesposobnosti za rad uzrokovane ozljedom na radu (članak 24.a). Naknada za izgublenu plaću za vrijeme bolovanja pripada osiguraniku za sve vrijeme bolovanja, a najduže u trajanju propisanom zakonom (članak 32.).

26. Pravo osigurane osobe na bolovanje utvrdio je liječnik opće prakse kojeg je izabrala ta osoba (članak 33.). Osigurana osoba ima pravo na slobodan izbor liječnika opće prakse (članak 110.). U slučaju da je osigurana osoba bila nezadovoljna ocjenom liječnika opće prakse o pravu na korištenje bolovanja, imala je pravo uložiti prigovor Zavodu, koji bi tada osiguranoj osobi izdao obavijest u pisanom obliku o postupku ostvarivanja traženih prava (članak 34.).

27. U postupcima o pravima iz obveznog zdravstvenog osiguranja Zavod je primijenio odredbe Zakona o općem upravnom postupku (članak 107.). Takav je postupak proveden dvije instance Zavoda. Osigurana osoba imala je pravo pokrenuti upravni spor protiv drugostupanjskog rješenja Zavoda (članak 108.).

2. Pravilnik o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja

28. Pravilnik o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja („Narodne novine” br. 67/2009, s naknadnim izmjenama i dopunama) koji je bio na snazi u mjerodavnom razdoblju propisivao je da liječnik opće prakse kojeg odabere osigurana osoba treba utvrditi kada je bolovanje te osigurane osobe nastupilo i prestalo (članak 25. stavak 1.). Nadalje je propisivao da u slučaju [prigovora] od strane osigurane osobe u tom pogledu liječnik opće prakse treba osiguranu osobu uputiti ovlaštenom doktoru Zavoda radi provođenja medicinskog vještačenja, prilažući medicinsku dokumentaciju zajedno s upućivanjem (članak 25. stavak 10.).

3. Pravilnik o ovlastima i načinu rada ovlaštenih doktora i liječničkih povjerenstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje

29. Pravilnik o ovlastima i načinu rada ovlaštenih doktora i liječničkih povjerenstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje („Narodne novine” br. 113/2009, s naknadnim izmjenama i dopunama) koji je bio na snazi u mjerodavnom razdoblju propisivao je da ovlašteni doktori Zavoda i članovi liječničkih povjerenstava Direkcije trebaju biti doktori medicine s najmanje pet godina relevantnog radnog iskustva i koji imaju licencu koju je izdalo nadležno tijelo (članak 6. stavak 2.).

30. Na zahtjev osigurane osobe ovlašteni doktor trebao je dostaviti nalaz i mišljenje u vezi s ocjenom liječnika opće prakse o pravu na bolovanje (članak 13. stavak 1. točka 1.). Ovlašteni doktor je dostavio nalaz i mišljenje na osnovi medicinske dokumentacije, a po potrebi i pregleda osigurane osobe. (članak 13. stavak 3.).

31. Ako je osigurana osoba bila nezadovoljna nalazom i mišljenjem ovlaštenog doktora, imala je pravo zatražiti prvostupanjsku pisanu odluku od strane područnog ureda Zavoda o tom pitanju (članak 28.). U drugostupanjskom upravnom postupku bilo je potrebno pribaviti nalaz i mišljenje liječničkog povjerenstva Direkcije (članak 20. stavak 3.). To se izvješće trebalo sastaviti ina temelju relevantne medicinske dokumentacije (članak 20. stavak 4.).

PRAVO

NAVODNA POVREDA ČLANKA 6. STAVKA 1. KONVENCIJE

32. Podnositeljica zahtjeva prigovorila je da nije imala učinkovitu priliku sudjelovati u postupku u vezi s njezinim pravom na bolovanje i da se

načelo jednakosti oružja nije poštovalo s obzirom na traženje i pribavljanje dokaza vještaka o tom pitanju. Pozvala se na članak 6. stavak 1. Konvencije koji glasi kako slijedi:

„Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi ... svatko ima pravo da ... sud ... u razumnom roku ispita njegov slučaj.”

33. Vlada je osporila taj prigovor.

A. Dopuštenost

1. Tvrdnje stranaka

34. Vlada je tvrdila da članak 6. Konvencije nije bio primjenjiv na postupak pred Hrvatskim fondom za zdravstveno osiguranje. Taj postupak nije uključivao nijedno sporno pitanje između dvije sukobljene stranke. Prema mišljenju Vlade, članak 6. Konvencije mogao je biti primjenjiv na postupak pred upravnim tijelima u slučajevima u kojima je postojao spor između podnositelja zahtjeva i nadležnog upravnog tijela, ali samo u pogledu prigovora koji se odnose na duljinu takvog postupka. U drugim situacijama, poput ovoga predmeta, koje su se odnosile na prigovor o nedostatku pravednosti dotičnog postupka, članak 6. Konvencije ne bi bio primjenjiv.

35. Podnositeljica zahtjeva iznijela je svoje prigovore na temelju članka 6. Konvencije.

2. Ocjena Suda

36. U nedavnom predmetu *Letinčić protiv Hrvatske* (br. 7183/11, odlomci 33.-37., 3. svibnja 2016.) Sud je već odbacio slične prigovore koje je iznijela Vlada. Sud ne vidi nikakav razlog da presudi drukčije u ovom predmetu. Sud stoga odbacuje Vladin prigovor.

37. Sud primjećuje da prigovor nije očito neosnovan u smislu članka 35. stavka 3. točke a. Konvencije. Primjećuje i da nije nedopušten ni po kojoj drugoj osnovi. Stoga se mora proglasiti dopuštenim.

B. Osnovanost

1. Tvrdnje stranaka

38. Podnositeljica zahtjeva tvrdila je da su je nadležna upravna tijela isključila iz postupka traženja i pribavljanja nalaza i mišljenja vještaka o pitanju je li njezino bolovanje od 27. listopada 2011. godine bilo povezano s ozljedom na radu koju je zadobila 2009. godine. Nadalje je istaknula da je njezin prigovor u tom pogledu zanemaren od strane Upravnog suda u Zagrebu, koji je odlučivao o predmetu, pozivajući se isključivo na nalaze i mišljenja vještaka koja je njezin protivnik pribavio u postupku i koji ju je

odbio saslušati i dobiti neovisni nalaz i mišljenje sudskog vještaka za medicinu kako bi se uspostavila veza između njezine ozljede radu i bolovanja.

39. Vlada je tvrdila da je u ovome predmetu podnositeljica zahtjeva iskoristila sva jamstva iz članka 6. stavka 1. Konvencije. Konkretno, bila je upoznata i mogla je komentirati sve dokumente iz spisa, te je imala priliku iznijeti sve relevantne tvrdnje. Nadalje, relevantna stručna medicinska tijela uzela su u obzir medicinsku dokumentaciju koju je dostavila tijekom postupka. Vlada je nadalje istaknula da je razlog za bolovanje podnositeljice zahtjeva najprije ocijenio njezin izabrani liječnik opće prakse, čije je mišljenje Upravni sud u Zagrebu uzeo u obzir prilikom odlučivanja o predmetu. Vlada je smatrala da u takvim okolnostima činjenica da je Upravni sud u Zagrebu odbio pribaviti još jedan (četvrti) nalaz i mišljenje sudskog vještaka za medicinu o tom pitanju nije učinila postupak nepravednim.

2. Ocjena Suda

40. Opća načela relevantna za ovaj predmet sažeta su u predmetu *Letinčić* (gore citiran, odlomci 46.-51., s daljnjim upućivanjima).

41. Sud primjećuje da se središnji princip prigovora podnositeljice zahtjeva odnosi na njezino navodno isključenje iz postupka traženja i pribavljanja nalaza i mišljenja vještaka koji su korišteni za odlučivanje o osnovanosti njezina zahtjeva za bolovanje i navodnu pristranost vještaka koji su sastavili izvješća o tom pitanju.

42. Na samom početku Sud primjećuje da je zahtjev podnositeljice zahtjeva koji se odnosi na pravo na bolovanje ispitivalo nekoliko tijela - posebice Područni ured Zagreb i Direkcija kao upravna tijela, te Upravni sud u Zagrebu kao pravosudno tijelo ovlašteno za preispitivanje, u svakom pogledu, u odnosu na činjenična i pravna pitanja, odluka Zavoda (vidjeti odlomke 13.-20. gore).

43. Sud nadalje primjećuje da su, kako bi odlučila o zahtjevu podnositeljice, upravna tijela zatražila nalaze i mišljenja vještaka od svojih stručnih medicinskih tijela (vidjeti odlomke 11. i 15. gore). Na temelju tih izvješća, u kojima nije pronađena nikakva uzročna veza između ozljede na radu podnositeljice zahtjeva i njezina bolovanja, upravna tijela, a potom i Upravni sud u Zagrebu, odbili su zahtjev podnositeljice (vidjeti odlomke 13., 16. i 20. gore). U takvim okolnostima Sud je spreman prihvatiti da su nalazi i mišljenja vještaka imali odlučujuću ulogu u ocjeni osnovanosti zahtjeva podnositeljice.

44. Što se tiče prigovora podnositeljice zahtjeva da je Zavod kao njezin protivnik u postupku dobio nalaze i mišljenja vještaka, Sud je nedavno presudio u predmetu *Letinčić* (gore citiran, odlomci 62.-63.) da, iako poimanja podnositeljice zahtjeva o nepristranosti vještaka mogu biti od određene važnosti, ne mogu se smatrati odlučujućim jer ne postoji ništa što

objektivno opravdava bojazan da vještaci nisu bili neutralni u njihovoj stručnoj procjeni. Sud je nadalje presudio da sama činjenica da su vještaci bili zaposleni u ustanovi javnog zdravstva, posebno određenoj za izradu nalaza i mišljenja vještaka o određenom pitanju i koja se financira iz državnog proračuna, sama po sebi nije opravdala bojazan da ti vještaci neće moći djelovati neutralno i nepristrano pri izradi svojih nalaza i mišljenja.

45. U ovome predmetu Sud smatra razumljivim da su se kod podnositeljice zahtjeva mogle pojaviti sumnje u nepristranost medicinskih vještaka čija su izvješća korištena za odlučivanje o osnovanosti njezina zahtjeva, s obzirom da su bili zaposlenici Zavoda - njezina protivnika - u postupku. Međutim, Sud primjećuje da ni sadržaj spisa predmeta niti podnesci podnositeljice zahtjeva ne otkrivaju nikakve dokaze da relevantni medicinski vještaci nisu imali potrebnu objektivnost. To podupire činjenica da nalaze i mišljenja vještaka trebaju dostaviti vještaci koji su iznimno stručni i obrazovani (vidjeti odlomak 29. gore), te da mjerodavno domaće pravo propisuje primarnu zadaću da vještaci daju svoje mišljenje nepristrano i relevantno u svojem vlastitom području stručnosti (vidjeti odlomak 23. gore, članak 66. stavak 2. Zakona o općem upravnom postupku i gore citirani predmet *Letinčić*, odlomak 63.)

46. Što se tiče prigovora podnositeljice zahtjeva kako nije bila u mogućnosti učinkovito sudjelovati u postupku traženja i pribavljanja nalaza i mišljenja vještaka, Sud prvo primjećuje da nakon što je podnositeljica zahtjeva podnijela žalbu protiv ocjene njezina liječnika opće prakse o razlogu za njezino bolovanje i nakon što je bila upućena na medicinsko vještačenje, medicinska dokumentacija koju je podnijela u prilog svojem prigovoru također je proslijeđena na vještačenje (vidjeti odlomak 10. gore). Iz toga slijedi da je podnositeljica zahtjeva imala priliku utjecati na ocjenu vještaka putem tvrdnji iznesenih u njezinu prigovoru, kao i putem medicinske dokumentacije koju je priložila tome prigovoru.

47. Sud nadalje primjećuje da je, nakon što je ovlaštenu doktor Područnog ureda Zagreb dostavio nalaz i mišljenje vještaka u kojem nije pronađena nikakva izravna uzročna vezu između ozljede na radu podnositeljice zahtjeva iz 2009. godine i njezina bolovanja od 27. listopada 2011. godine, taj nalaz i mišljenje vještaka proslijeđen podnositeljici zahtjeva uz obavijest da, ako to želi, ima pravo tražiti dostavu pisane odluke o tom pitanju (vidjeti odlomak 12. gore). Iz toga slijedi da je podnositeljica zahtjeva bila upoznata s nalazima vještaka prije donošenja prvostupanjske odluke o tom pitanju. Također joj je pružena prilika za učinkovito osporavanje nalaza i mišljenja vještaka i ona je iskoristila tu mogućnost podnošenjem žalbe protiv prvostupanjske odluke i dostavljanjem dodatnih dokumenata u prilog svojim tvrdnjama (vidjeti odlomak 14. gore).

48. Nadalje, Sud primjećuje da je Direkcija, kao drugostupanjsko upravno tijelo, kako bi dala odgovor na konkretne prigovore podnositeljice zahtjeva u vezi s ocjenom ovlaštenog doktora o razlogu njezina bolovanja,

pribavila nalaz i mišljenje vještaka od svojeg internog liječničkog povjerenstva (vidjeti odlomak 15. gore.). Povjerenstvo je pregledalo cjelokupnu medicinsku dokumentaciju podnositeljice zahtjeva, uključujući dokumentaciju na koju se pozvala u prilog svojim tvrdnjama, te je izvijestilo da se njezino bolovanje od 27. listopada 2011. godine nije moglo odobriti na temelju njezine ozljede na radu zadobivene 2009. godine.

49. Iz toga slijedi da su nakon ocjene zdravstvenog stanja podnositeljice zahtjeva od strane njezina liječnika opće prakse pribavljena dva nalaza i mišljenja sudskog vještaka za medicinu kako bi se dao odgovor na konkretne tvrdnje podnositeljice zahtjeva o ocjeni razloga za njezino bolovanje, od kojih su oba uzela u obzir tvrdnje i dokumentaciju koju je podnijela tijekom postupka.

50. Sud nadalje primjećuje da je podnositeljica zahtjeva imala priliku da pred Upravnim sudom u Zagrebu ospori nalaze i mišljenja vještaka i relevantne odluke upravnih tijela. Doista, povodom upravne tužbe podnositeljice zahtjeva, Upravni sud u Zagrebu održao je ročište na kojem je ispitao tvrdnje podnositeljice zahtjeva u vezi s nalazima i mišljenjima vještaka. Upravni sud u Zagrebu stoga je smatrao da podnositeljica zahtjeva nije dovela u sumnju nalaze i mišljenja vještaka, te da je nedvojbeno utvrđeno da bolovanje podnositeljice zahtjeva nije bilo povezano s njezinom ozljedom na radu (vidjeti odlomke 19. i 20. gore).

51. S obzirom na tvrdnje podnositeljice zahtjeva da je Upravni sud u Zagrebu odbio saslušati ju, Sud primjećuje da je podnositeljica zahtjeva bila uredno pozvana da prisustvuje ročištu pred Upravnim sudom u Zagrebu, ali se nije pojavila i umjesto toga je poslala odvjetnika da je zastupa. Štoviše, Sud je već priznao da su sporovi u vezi s naknadama iz osiguranja u okviru programa socijalne sigurnosti općenito više tehničke prirode i da njihov ishod obično ovisi o pisanim mišljenjima doktora medicine. Sukladno tome, s obzirom na činjenicu da podnositeljica zahtjeva nije iznijela nikakvu relevantnu i odlučujuću tvrdnju koja bi tražila usmenu raspravu, Sud ne nalazi ništa nepravedno u odluci Upravnog suda u Zagrebu da ne sasluša njezin usmeni iskaz (vidjeti predmet *Pirinen protiv Finske* (odl.), br. 32447/02, 16. svibnja 2006.).

52. S obzirom na gore navedena razmatranja, Sud ponavlja da je ocjena dokaza koje su pribavili, te mjerodavnost svakog dokaza za koji stranka želi da bude izveden na nacionalnim sudovima (vidjeti predmete *Elsholz protiv Njemačke* [VV], br. 25735/94, odlomak 66., ESLJP 2000-VIII, i *Mantovanelli protiv Francuske*, 18. ožujka 1997., odlomak 34., *Izvyješća o presudama i odlukama* 1997-II). Obično nije uloga Suda utvrditi je li konkretni nalaz i mišljenje vještaka koji je dostupan domaćem sucu bio pouzdan ili ne (vidjeti predmet *Matytsina protiv Rusije*, br. 58428/10, odlomak 169., 27. ožujka 2014.). Umjesto toga, zadatak Suda na temelju Konvencije jest odrediti je li postupak u svojoj cijelosti, uključujući i način na koji su dokazi predloženi i izvedeni, bio pošten (vidjeti predmet *Dombo*

Beheer B.V. protiv Nizozemske, 27. listopada 1993., odlomak 31., Serija A br. 274).

53. S obzirom na okolnosti ovoga predmeta, Sud smatra da je podnositeljica zahtjeva učinkovito sudjelovala u postupku traženja i pribavljanja nalaza i mišljenja vještaka koji su korišteni za odlučivanje o osnovanosti njezina zahtjeva. Posebice, bila je upoznata i mogla je komentirati sve dokumente koje su vještaci uzeli u obzir, te je mogla iznijeti sve svoje tvrdnje s ciljem utjecanja na nalaze i mišljenja vještaka (vidjeti, suprotno tome, gore citirani predmet *Letinčić*, odlomci 65.-66.). U ovome predmetu ne postoji ništa što bi potaklo Sud da smatra da je postupak pred Upravnim sudom u Zagrebu koji se odnosi na zahtjev podnositeljice za pravo na bolovanje bio nepravedan, uzimajući u obzir i način provedbe postupka u predsudskom postupku pred upravnim tijelima Zavoda.

54. U svjetlu prethodnih razmatranja, Sud stoga nalazi da nije došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije.

IZ TIH RAZLOGA SUD JEDNOGLASNO

1. *Utvrđuje* da je zahtjev dopušten;
2. *Presuđuje* da nije došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije.

Sastavljeno na engleskom jeziku i otpravljeno u pisanom obliku 23. svibnja 2017. godine u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Stanley Naismith
Tajnik

Işıl Karakaş
Predsjednica